

Франсис Фукујама, предвиђа „руски пораз“ у Украјини и „поново рађање слободе“ које ће „оживети дух 1989“. Свој поглед на актуелни сукоб на европском континенту амерички неоконзервативни идеолог, један од најутицајнијих теоретичара краја Хладног рата, изнео је док је као гостујући професор боравио у Северној Македонији средином марта.

Попут значајног броја западних коментатора украјинске кризе и Фукујама пореди Русију са Немачком тридесетих, у време раста нацизма који се доводи у везу са доживљајем „историјске неправде“ коју је Немачка доживела у Првом светском рату. Ова паралела треба да изједначи нацистичку Немачку са данашњом Русијом у њеном настојању да исправи „историјску неправду“ која јој је нанета рушењем Совјетског Савеза

На свом порталу American purpose ([Америчка сврха](#)) написао је затим да „Путин на Балкану има већу подршку него другде у Европи, највише захваљујући Србији и томе што у Србији ради Спутњик“, а у интервјуу за балканску

[Ал Џазиру](#)

објаснио да рат који се води у Украјини „никада није био само о Украјини, већ о европском поретку након 1991“, односно да овај сукоб није прекретница која најављује нови светски поредак већ је реч о очувању поретка успостављеног након краја Хладног рата коме сада прети Русија.

Попут значајног броја западних коментатора украјинске кризе и Фукујама пореди Русију са Немачком тридесетих, у време раста нацизма који се доводи у везу са доживљајем „историјске неправде“ коју је Немачка доживела у Првом светском рату. Ова паралела треба да изједначи нацистичку Немачку са данашњом Русијом у њеном настојању да исправи „историјску неправду“ која јој је нанета рушењем Совјетског Савеза.

Фукујама и Хантингтон - рат у Украјини између "краја историје" и "сукоба цивилизација"

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

Амерички стратег верује да ће рат у Украјини утицати и на Балкан где, како каже, има „много горива за велики пожар“. „Ако Путин успе у ономе што жели, то ће створити преседан за друге земље на Балкану“, рекао је Фукујама балканском сервису телевизије из Катара. „Мир створен након Дејтонског споразума и ратова деведесетих није суштински решио проблеме и још увек постоји велики осећај неправде. Републици Српској се не свиђа како се тај рат завршио. Много је актера у региону који би волели да, ако добију прилику, употребе силу како би изменили политичке исходе“.

Френсис Фукујама

Довођење у везу Русије и Србије са нацистичком Немачком код Фукујама није ново; за њим је посегао још у књизи са којом се прославио Крај историје и последњи човек. Предвиђајући у ком правцу би земље бившег Совјетског Савеза и Југославије могле да се развијају након пропасти претходних политичких система, Фукујама је као једну од

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

теза поменуо могућност да их замени нетолерантни и агресивни национализам, а „можда и фашизам руског или српског типа“.

Довођење у везу Русије и Србије са нацистичком Немачком код Фукујама није ново; за њим је посегао још у књизи са којом се прославио Крај историје и последњи човек. Предвиђајући у ком правцу би земље бившег Совјетског Савеза и Југославије могле да се развијају након пропасти претходних политичких система, Фукујама је као једну од теза поменуо могућност да их замени нетолерантни и агресивни национализам, а „можда и фашизам руског или српског типа“

Оваква оцена је тим занимљивија ако се зна да је прво издање Краја историје објављено 1. марта 1992, на дан одржавања референдама о независности у Босни и Херцеговини који су Срби бојкотовали, месец дана пре почетка рата у Босни, као и америчког признања независности Словеније и Хрватске (САД су то учиниле 7. априла, а Русија раније, 14, односно 17. фебруара), и два месеца пре формирања СР Југославије. „Овај део света неће у скоријој будућности бити миран и демократски (...) и представљаће исто толику опасност по Западне демократије као што је то био Совјетски Савез“, написао је Фукујама у књизи која ће убрзо постати светски бестселер. Тридесет година касније његова анализа овог дела света се није променила.

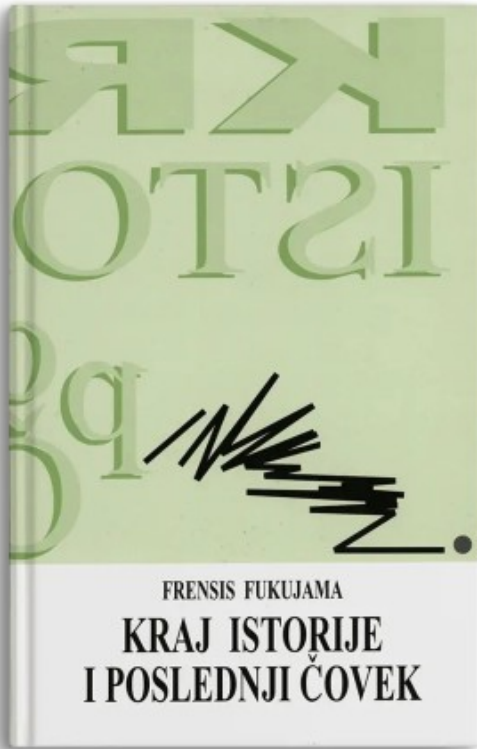
Крај историје и дух 1989-е

Фукујамина теза о крају историје извршила је велики утицај на крају 20. века. Фукујама је инспирацију црпео из филозофске традиције која се бавила овим питањем, од Хегела и Маркса до Хане Арент и Александра Кожева, француског филозофа руског порекла на чије тезе се ослањао амерички теоретичар.

Александар Кожев је рођен у Москви 1902. Право име му је Александар Кожевњиков, био је сестрић Василија Кандинског, докторирао је у Немачкој код Јасперса на тези о религиозној филозофији руског теолога Владимира Соловјева, да би затим у Француску изградио значајну академску и политичку каријеру, радећи за француску владу на планирању концепта заједничког европског тржишта. Кожев је сматрао да је Хегел био у праву када је тврдио да је „крај историје“ наступио победом Наполеона над Прусима 1806, што је тумачио у контексту еволуције ка „универзалној и хомогеној држави“ изграђеној на темељима идеала француске буржоаске револуције. Кожев је касније

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

симбол остварења „универзалне и хомогене државе" видео у Стаљину, а потом у европском уједињењу за које се залагао до смрти 1968.

На том трагу Фукујама је либералну демократију америчког типа прогласио као универзални модел који ће превладати у свету. „Борба око свих великих питања је у великој мери завршена", написао је у тексту „Крај историје?" објављеном лета 1989. у часопису The National Interest, пола године пре пада Берлинског зида. „Идеолошка еволуција човечанства дотакла је крајњу тачку, а западна либерална демократија је у својој универзалности коначна форма управљања", прогнозирао је Фукујама на крилима тријумфализма који је захватио Запад у очекивању коначне пропасти Совјетског Савеза, до које ће ускоро и доћи. Био је то почетак ере коју је обележио покушај САД да свој модел политичког либерализма и тржишне економије наметну остатку света милом или силом, ослањајући се на „меку" и „тврду" моћ.

На том трагу Фукујама је либералну демократију америчког типа прогласио као универзални модел који ће превладати у свету. „Борба око свих великих питања је у великој мери завршена", написао је у тексту „Крај историје?" објављеном лета 1989. у часопису The National Interest, пола године пре пада Берлинског зида.

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

Када је ове године средином марта у интервјуу за Вашингтон пост поводом рата у Украјини Фукујама говорио о „пробуђеном духу 1989" и „упозорењу шта може да буде алтернатива либерализму", он је изнео ставове које је бранио на почетку каријере, иако је његово теоријско размишљање од тада прошло кроз разне фазе сударајући се са бројним противречностима.

Његова теза о крају историје, у којој је француски филозоф Жак Дерида видео интелектуални израз хегемоније Запада, призивана је са иронијом сваки пут када би избио неки нови рат, али се Фукујама бранио да није мислио да ново доба које је најављивао искључује сукобе, већ да искључује идеолошке сукобе. Фукујамина идеја еволуције човечанства није била сутрашњица без ратова, већ свет у коме доминира западни модел друштва.

Иронија је што је велики део планете кроз глобализацију пригрлио овај модел, али то није довело до „хармонизације интереса" између земаља и нестанка разлога за ратовање. Свет је, напротив, искусио велику опасност од нерегулисаног модела тржишног либерализма који не само да није довео до престанка сукоба, већ је послужио као инструмент америчке хегемоније који је продубио поделе на међународној сцени.

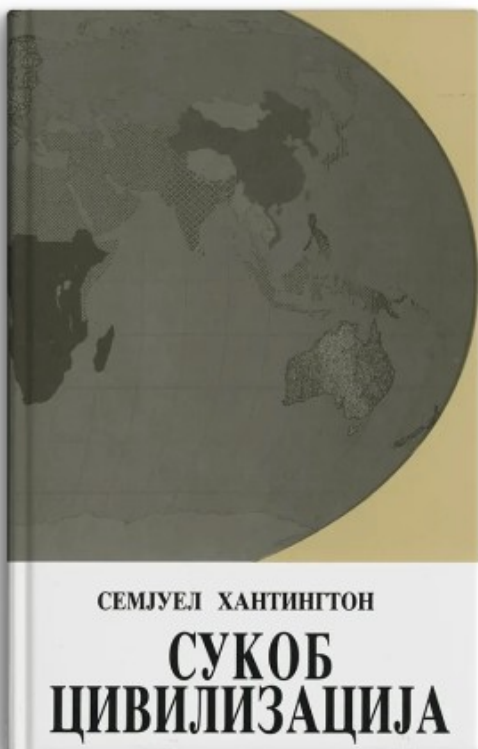
Фукујама и Хантингтон - рат у Украјини између "краја историје" и "сукоба цивилизација"

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

Фукујама и Хантингтон - рат у Украјини између "краја историје" и "сукоба цивилизација"

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

Фукујама и Хантингтон - рат у Украјини између "краја историје" и "сукоба цивилизација"

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

Фукујама и Хантингтон - рат у Украјини између "краја историје" и "сукоба цивилизација"

Пише: Ана Оташевић
недеља, 27 март 2022 12:15

~~_____~~

[\(PTC\)](#) ~~_____~~